

AU COURANT

Driemaandelijks tijdschrift van de Vereniging van Kranten- en Tijdschriftenverzamelaars (VKTV)
ISSN: 0920-4180 Redactie: Thierensweg 15, 1411 EW Naarden, e-mail: redactie@vktv.nl

Exotische dagbladen verkrijgbaar in de losse verkoop

Hectische tijden zijn aangebroken voor krantenminnende groot-nieuwsverzamelaars. Deze categorie VKTV-leden is deze maanden verwickeld geraakt in een simultaanwedstrijd voorpagina's verzamelen. Diverse nationale en internationale ontwikkelingen culminereren min of meer tegelijk in "groot nieuws", zowel in het Nabije en het Midden als in het Verre Oosten. De revolte in Noord-Afrika begon in de tweede week van januari in Tunis, althans in die mate dat vanaf 12 januari 2011 de Nederlandse kranten hierover gingen berichten. De voorafgaande weken waren er al protesten vanuit de kleinere steden in Tunesië. Deze ontwikkelingen in de Arabische wereld bleken de opmaat voor een apotheose op vrijdagavond (het is usance "na het vrijdaggebed"): het vertrek van de president van Tunesië op 14 januari en van Egypte precies 4 weken nadien. Hieronder ziet u hoe op zaterdag 12 februari de internationale edities van twee Arabische kranten Mubaraks vertrek op (de bovenste helft van) de voorpagina's meldden.

De kop in Al Quds (de titel van deze krant betekent: de heilige plaats, de plaats van de moskee) meldt: "Egypte: het volk heeft Mubarak van zijn troon gestoten en wil dat hij berecht wordt."

De kop in Al Hayat (de titel van deze krant betekent: het leven) meldt: "Egypte zonder Mubarak . . . het leger draagt er zorg voor dat er veranderingen komen."

Behalve deze twee titels zijn ook Al Arab en Al Ahram International hier in de losse verkoop verkrijgbaar. Deze internationale edities, ook van bijvoorbeeld Britse en Spaanse dagbladen, worden gedrukt in Westeuropese drukkerijen. Van de belangrijkste buitenlandse kranten (tegenwoordig zijn het bijna alleen maar ochtendbladen) worden de laatste jaren geen nationale edities meer naar andere landen

overgevoegen; de losse verkoop heeft plaatsgemaakt voor dunnere uitgaven, die op het Europese vasteland gedrukt worden en zo dezelfde ochtend hier al in de kiosk liggen. De dag vertraging van vroeger is afgekocht met een uitgekilde editie voor het buitenland, die dan hooguit de helft van het aantal pagina's van de nationale editie telt. Kennelijk is er de laatste tijd weer enige vraag naar de echte New York Times; die was niet meer verkrijgbaar sinds de International Herald Tribune een deel van de kopij overnam. Er is nu een geprinte versie van de New York Times te koop voor €8.95 op weekdagen; de gedrukte zondagseditie van de Early Edition (één dag later in de kiosk) kost €17,25 !

De Parijse middagkrant Le Monde heeft een eigen oplossing gevonden voor de vermeende vertraging van een dag: geen uitgekilde editie, maar die middag alvast de datum van de volgende dag afdrukken! Dan ben je zogenaamd toch op tijd in de kiosken 1000 km verderop.

De meeste Arabische kranten die hier te koop zijn, zijn eigenlijk pan-Arabisch (dus niet gericht op een specifiek Noordafrikaans land) en worden in verschillende westerse landen uitgegeven. De redactie en drukkerij zetelt dan in Londen, New York, Frankfurt of Parijs. Het Egyptische dagblad Al Ahram (wat "de pyramide" betekent, Egyptischer kan het niet) werd tot februari 2011 door het bewind van Mubarak gecensureerd. In 2007 werden nog verscheidene hoofdredacteuren vervolgd omdat ze speculaties hadden afgedrukt over de gezondheid van het toen 78-jarige staatshoofd. Mubaraks vlucht was nog geen week oud of honderden journalisten van de Mubarak-spreekbuis Al Ahram boden de lezers zelfs excuses aan voor de "onprofessionele manier" waarop het nieuws over de massademonstraties was verslagen, meldde de Volkskrant twee dagen later. Vermoedelijk oefent de Opperste Militaire Raad nog steeds censuur uit, want die excuses mochten niet in de krant zelf worden gepubliceerd, maar vonden hun weg via andere kanalen.

Een van de meest informatieve Europese dagbladen is El País uit Madrid, dat in de Europese editie 88 pagina's telde op die zaterdag 12 februari. De krant opende met "Egipto se libra de Mubarak" en de eerste 13 redactionele "tabloid" pagina's (opiniepagina's niet meegerekend) werden geheel besteed aan berichtgeving over de Egyptische revolutie. Ter vergelijking: NRC Handelsblad ("Egypte juicht na aftreden Mubarak") vulde de eerste 4 "broadsheet" en de Volkskrant ("Eindelijk weg") de eerste 7 "tabloid" pagina's met dit nieuws.

Voorpaginanieuws als bij donderslag versus kantelpunt in lopende kwesties

Deze (r)evolutionaire ontwikkelingen worden natuurlijk gedurende weken achtereen beschreven in de dagbladen in binnen- en buitenland, maar pardoos blijken bepaalde data heel bepalend te zijn geworden; je kunt ze zien als "kantelpunt" in een langerlopende ontwikkeling. Op zo'n overgangsdatum naar een volgende fase bepaalt het groot nieuws opeens weer de voorpagina. Het afdwingen van een no-fly zone in het luchtruim van Libië door westerse strijdkrachten per zaterdag 19 maart is zo'n kantelpunt binnen de zich voortslepende strijd van partijen pro en contra Gadaffi.

Ook het Verre Oosten kreeg op die tweede vrijdag in maart plotseling alle aandacht: uiteraard onvoorzien en heftig kwamen de gevolgen van de aardbeving/tsunami direct op de voorpagina's. Hier werkte het tijdsverschil in het voordeel van de weinige Europese avondbladen, waaronder NRC Handelsblad en Het Parool, die deze gebeurtenis (11 maart 14.45 uur Japanse tijd) zelfs op dezelfde datum kon verslaan! Dat voordeel ging Le Monde voorbij, zoals u inmiddels heeft begrepen.

Daarentegen gingen geleidelijk aan de bijkomstige problemen met de kernreactoren vanaf een dag of drie later het nieuws beheersen. Anders dan de verwoesting op 11 maart ("de ergste ramp in Japan sinds Wereldoorlog II", werd al geroepen) resulteerde de ramp met de kernreactoren dus niet in een kantelpunt

in het nieuws over Japan. We weten nog niet hoe het afloopt met de vrijgekomen straling, maar deze secundaire gebeurtenis zou wel eens de primaire kunnen worden.

Ook de binnenlandse politiek heeft recentelijk momenten gekend met nieuwsfeiten die rechtstreeks samenhangen met een bepaalde datum, zelfs met toekomstige data: er werd uitgekeken naar 2 maart, de dag van de verkiezingen van de Provinciale Staten. Het verwachte nieuws over de zetelverdeling werd een anti-climax door de ongewisse politieke verhoudingen.

Het helicopterincident van zondag 27 februari had bepalend kunnen zijn voor de uitslag van die Statenverkiezingen van 3 dagen later, ware het niet dat dat verkeerd afgelopen incident pas daags na die verkiezingen werd bekend gemaakt. Belangrijk politiek binnenlands nieuws wordt nu verwacht op maandag 23 mei, wanneer Statenleden Eerste Kamerleden kiezen. Het dagblad De Telegraaf wilde niet weten van een gefaalde actie: Haal onze helden uit klauwen van Gadaffi!, titelde deze krant in chocoladeletters op 4 maart. Het zou mij niet verbazen als de hoofdredactie van deze krant al op 2 maart afwist van de mislukte operatie.

Mijn conclusie is dat de continue stroom aan belangrijk nieuws in dit eerste kwartaal van 2011 de ene keer wel en de andere keer niet een collector's item-voorpagina opleveren. "Oh, courant!" - ik zou je nu wel elke dag willen bewaren.

Paul Klein

Nep-editie The New York Times

Op de middenpagina's van NRC-next van 14 november 2008 werd op vol formaat een New York Times afgedrukt met een toekomstige datum: 4 juli 2009! Het is geen misdruk, maar het is ook geen echte uitgave van het dagblad met die titel! Met de grote kop op de voorpagina "IRAQ WAR ENDS" moest die uitgave wel opvallen in Amerika. Alle verdere nieuws in deze nep-New York Times is goed nieuws.

Maar wat was het geval? De krant is uitgegeven door de actiegroep die de nieuwe president Obama oproept zich aan zijn beloftes te houden. De krant werd in een oplage van 1,2 miljoen exemplaren gratis uitgedeeld door zo'n duizend vrijwilligers, aldus NRC-next. De verspreiding

vond plaats in een zestal grote steden. De actie werd opgeëist door "The Yes Men". Vrienden en collega's in de VS konden mij niet helpen aan een exemplaar, dus was ik aangewezen op Ebay-aanbiedingen en die waren er! Direct na verschijnen werd de krant als zeer zeldzaam en collector's item aangeboden voor de gekste prijzen! Er was zelfs iemand die zijn nummer aanbood voor niet minder dan \$ 300. Door een aardige dame kwam ik voor enkele dollars via Ebay in het bezit ervan. NRC-next geeft echter niet de exacte voorpagina weer, maar heeft daarop enkele artikelen uit de andere bladzijden afgedrukt, wat op zichzelf dus ook al een stukje curiosa is!

Links de originele 'fake', rechts die van NRC-next.

Louis Nierynck